

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/22/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111204697
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2011:8111204697.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci navrhovateľky H. W., bytom W. č. XX, V., právne zastúpenej JUDr. Martinom Staroňom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom v Prešove, Hlavná č. 89 proti odporcovi Q. W., trvale bytom E. XX, V., právne zastúpený JUDr. Dušanom Remetom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom v Prešove, Masarykova č. 2 v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k mal. U. W., nar. XX. XX. XXXX a mal. X. W., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom u matky, v konaní zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 8C 46/2011 - 42 zo dňa 14. 06. 2011 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Účastníci nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa manželstvo účastníkov uzavreté dňa XX. XX. XXXX, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu v V. vo zväzku č. XX, ročník XXXX, na str. XXX, pod por. č. XXX, rozviedol. Na čas po rozvode zveril mal. U., nar. XX. XX. XXXX a mal. X., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená ich zastupovať a spravovať ich majetok. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu mal. U. mesačne sumou 100 Eur a na výživu mal. X. mesačne sumou 100 Eur vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Upravil styk otca s mal. U. a mal. X. tak, že otec je oprávnený sa stretávať s mal. deťmi vždy v párnom týždni od piatku od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod. Matke uložil povinnosť mal. deti na styk pripraviť v určený deň a hodinu a odporcovi povinnosť vyzdvihnúť si mal. deti v mieste bydliska matky v určený deň a hodinu a v čase určenom deti vrátiť. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala rozvodu manželstva, ako aj úpravy práv a povinností rodičov k mal. deťom, ktoré žiadala zveriť do svojej osobnej starostlivosti a odporcovi určiť povinnosť prispievať na ich výživu každému po 150 Eur mesačne. Zároveň navrhla upraviť styk odporcu s mal. deťmi každý párný víkend v mesiaci v čase od piatku od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod.

Následne súd poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, obsah pripojených listinných dôkazov, potvrdenie o majetkových pomeroch oboch účastníkov konania, ako aj obsah pripojeného spisu

Okresného súdu Prešov sp zn. 24P 17/2001, citoval ust. §§ 18, 20, 23, 24, 25, 62 a 62 ods.3, 75 Zákona o rodine a uviedol, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal preukázané, že rozvrat vzťahu medzi manželmi je takej intenzity, že manželstvo v dôsledku toho nemôže plniť svoj spoločenský účel, zohľadňujúc záujmy mal. detí. Intenzita rozvratu vzťahu medzi manželmi je narušená do takej miery, že sa ich nezhody týkajú podstatných častí manželského spolužitia, pričom spoločenský účel manželstva v jeho základných funkciách, a to funkciu biologickej založenej na skutočnosti, že manželstvo vytvára najvhodnejšie podmienky pre zabezpečenie reprodukcie spoločnosti a na uspokojenie citových a sociálnych potrieb. Ďalej funkcie výchovnej vychádzajú z predpokladu, že práve rodina založená manželmi vytvára najvhodnejšie predpoklady a zdravé prostredie pre výchovu detí a funkcie vzájomnej pomoci odvíjajúcej sa od vytvárania prostredia, v ktorom manželia spolu žijú, vzájomne si pomáhajú a poskytujú si vzájomnú podporu a v neposlednom rade aj funkcie hospodárskej spočívajúcej v tom, že v rámci rodiny ako hospodárskej jednotky sú obaja manželia povinní starať sa o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom.

Odporca nesúhlasil s rozvodom manželstva i napriek tomu, že vo svojej výpovedi poukázal na nedostatky navrhovateľky, jej neveru, požívanie alkoholických nápojov, postoj k jeho rodičom. Tieto dôvody potvrdzujú rozvrat manželstva. Nedôveryhodne vyznieva k tomu aj skutočnosť tvrdená odporcom, že navrhovateľka mala zlý vzťah k jeho rodičom, lebo práve títo poskytli navrhovateľke a jej maloletým deťom pomoc a bývanie. S poukazom na lekárske správy predložené navrhovateľkou, z ktorých vyplýva, že bola dňa 23. 12. 2010 o 22:15 hod. ošetrovaná lekárom, kde opis zranení zodpovedá tomu, že bola fyzicky atakovaná. Z vypočutia oboch účastníkov mal súd zistené, že dôvodom rozporov bol najmä prístup odporcu k rodine tým, že uprednostňoval pracovné povinnosti pred rodinou, čím bez riešenia vznikli vážne trhliny v ich manželstve. Nemožno uprieť snahu odporcu finančne zabezpečiť rodinu prácou, avšak jeho príjem a súčasné finančné pomery nezodpovedajú vynaloženému času, ktorý v práci trávil. Predstavy o spôsobe ako tráviť voľný čas, vychovávať maloleté deti a existencia ďalšej spoločnej budúcnosti oboch účastníkov konania boli odlišné a tieto sa navzájom nedokázali prispôbiť. Z tohto dôvodu súd manželstvo rozviedol.

O zverení mal. detí do osobnej starostlivosti navrhovateľky, u ktorej je vytvorené vhodné prostredie pre ich ďalší vývoj, súd rozhodol na základe zistených skutočností s prihliadnutím aj na závery vyplývajúce z pripojeného spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 24P 17/2011 o úprave práv a povinností rodičov k mal. deťom na čas do rozvodu.

Odporca navrhoval striedavú výchovu bez bližšieho odôvodnenia návrhu. Súd však prihliadol najmä na vyjadrenia mal. detí, ktoré uviedli pri vykonanom šetrení kolíznym opatrovníkom, že nechcú striedavú starostlivosť a najmä konštatovali, že medzi rodičmi dochádzalo k nedorozumeniam. Prostredie, v ktorom teraz žijú, je kludnejšie a pokojnejšie.

Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov a ak to nie je možné, potom toho z rodičov, ktorý má k tomu lepšie predpoklady. Prvostupňový súd poukázal na to, že nekomunikácia medzi rodičmi mal. detí má negatívny dopad na ich psychiku. Jedná sa o nežiaduci jav pre osobnostný vývoj a duševné zdravie mal. detí. Je preto v záujme mal. detí tento negatívny stav zmeniť. V čase rozhodovania súdu o rozvode manželstva, pri existujúcej zvýšenej emotívnej citlivosti, bolo pre mal. deti vhodnejšie zveriť ich do osobnej starostlivosti navrhovateľke. Až následne, po odpadnutí negatívnej citovej angažovanosti (najmä u odporcu), po usporiadaní a ustálení situácie, ako aj po posúdení psychológom, bude pripadať do úvahy aj striedavá výchova.

Ohľadne výšky výživného súd poukázal na skutkový stav zistený a vyplývajúci z konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24P 17/2011, lebo od rozhodnutia v predmetnej veci nedošlo k zmene pomerov. V tejto súvislosti uviedol, že rozsudkom č. k. 24P 17/2011 - 69 zo dňa 23. 05. 2011 boli mal. deti U. a X. zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná ich zastupovať a spravovať ich majetok a otcovi bola určená povinnosť prispievať na ich výživu mesačne sumou 100 Eur, počnúc dňom 01. 02. 2011 opakovane do budúcnosti. V prevyšujúcej časti bol návrh matky zamietnutý, ako aj návrh otca na zverenie mal. detí do striedavej starostlivosti. Vo veci bolo rozhodnuté dňa 23. 05. 2011 a v predmetnej veci dňa 14. 06. 2011, a preto vzhľadom na krátky odstup od predchádzajúcej právnej

úpravy súd považoval zistený skutkový stav za identický vo vzťahu k posúdeniu majetkových pomerov oboch rodičov. Určené výživné vo výške 100 Eur považoval za primerané, vzhľadom na odôvodnené potreby mal. detí, najmä ich zdravotný stav s tým, že vzhľadom na príjem odporcu nebolo možné určiť výživné vyššie.

O úprave styku súd rozhodol v súlade s ust. § 25 ods. 2 Zákona o rodine.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 144 Občianskeho súdneho poriadku.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie odporca. Namietal nesprávne skutkové závery súdu prvého stupňa, v dôsledku čoho mal súd vec nesprávne právne posúdiť. Poukázal na to, že súd neskúmal súčasné bytové podmienky a najmä vzťahy medzi rodičmi a deťmi. Nevypočul navrhovaných svedkov, a to rodičov odporcu. Ďalej namietal, že súd pri rozhodovaní o úprave práv a povinností rodičov k mal. deťom poukázal na výsledky vykonaného dokazovania z konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24P 17/2011. V tejto časti považoval napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný, a to vo vzťahu k zvereniu mal. detí do osobnej starostlivosti matky, určenia výživného, ako aj úpravy styku. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24P 17/2011 bol rozsudok Krajským súdom v Prešove potvrdený (sp. zn. 4CoP 10/2011). Vo vzťahu k namietanému návrhu na striedavú starostlivosť poukázala na výpovede mal. detí, ako aj na správu kolízneho opatrovníka o rodinných a výchovných pomeroch, z ktorej vyplýva, že prostredie, v ktorom sa deti nachádzajú, je pre nich kľudnejšie a pokojnejšie. Vo vzťahu k namietanej výške určeného výživného poukázala na svoj príjem vo výške 507,81 Eur a deklarovaný príjem odporcu len vo výške 346,83 Eur s tým, že uviedla, že odporca má oveľa vyšší príjem ako ním deklarovaný. Sám obýva rodinný dom, v ktorom bývali spolu a je schopný platiť všetky životné náklady, ktoré ďaleko prevyšujú jeho deklarovaný príjem. Ďalej podotkla, že sa osobnou starostlivosťou podieľa na výchove a zabezpečovaní výživy pre mal. deti s tým, že mal. deťom uhrádza všetky výdavky, pričom jej nevyhnutné výdavky na bývanie, pôžičku a vlastné potreby predstavujú sumu 358,76 Eur mesačne. Zdôraznila, že mal. X. je zdravotne sluchovo postihnutý a mal. U. má zdravotné problémy endokrinologického charakteru. Z týchto dôvodov si mal. deti vyžadujú zvýšené náklady na zdravotnú starostlivosť. Podotkla, že odporca okrem účasti v obchodnej spoločnosti V. D., s. r. o., ktorej je jediným spoločníkom a jediným konateľom, t. j. vlastníkom celého obchodného podielu, je aj spoločníkom a vykonáva funkciu konateľa aj v obchodnej spoločnosti E. U. Q. I., s. r. o., ktorá taktiež vykonáva podnikateľskú činnosť, za účelom dosiahnutia zisku. Podľa jej názoru je v možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné po 100 Eur na každé dieťa. Napadnuté rozhodnutie považovala za preskúmateľné. Z tohto dôvodu navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok.

Kolízny opatrovník sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, o ktorom boli účastníci písomne upovedomení a zároveň bol oznámený aj na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil (§ 153 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 100 ods. 3 O. s. p., ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor

maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa.

Podľa ust. § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

K odvolaniu odporcu odvolací súd uvádza, že pri posudzovaní dôvodnosti rozvratu manželstva súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci. Vychádzal z prejaveneho názoru, ako aj preukázaného fyzického násillia odporcu voči navrhovateľke a následného citového odcudzenia. Vychádzajúc z ust. § 1 Zákona o rodine, manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených zákonom s tým, že účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí.

V dôsledku vzájomných nedorozumení medzi rodičmi mal. detí z dôvodu rozdielnych názorov na spoločný život, zabezpečenie spoločnej domácnosti, starostlivosti o mal. deti, dochádzalo medzi účastníkmi k nezhodám, čo negatívne vplývalo na mal. deti. V záujme mal. detí preto navrhovateľka opustila spoločnú domácnosť. Tieto skutočnosti boli nesporné, a preto namietaný nesprávne zistený skutkový stav veci týkajúci sa rozvratu manželstva nebol opodstatnený. Aj podľa názoru odvolacieho súdu manželstvo účastníkov je vážne rozvrátené, neplní si svoj spoločenský účel a ani jednu z funkcií rodiny. Zo strany navrhovateľky je obnova manželského spoluzitia vylúčená.

Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj uplatnenú námietku týkajúcu sa nepreskúmateľnosti výroku o úprave práv a povinností rodičov na čas po rozvode.

Súd prvého stupňa poukázal na výsledky vykonaného dokazovania v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24P 17/2011 z dôvodu, že v predmetnej veci bolo rozhodnuté o úprave práv a povinností na čas do rozvodu v mesiaci máj 2011 a následne vo veci úpravy práv a povinností rodičov na čas po rozvode došlo k rozhodnutiu v júni 2011. Je nesporné, že k zmene pomerov na strane oprávnených, t. j. maloletých detí, ani povinných nedošlo, lebo nebola takáto zmena ani preukázaná a s prihliadnutím aj na krátky časový odstup od predchádzajúcej právnej úpravy objektívne možná.

Z odôvodnenia rozhodnutia jasne vyplýva, na základe akých skutočností súd posúdil sociálne a majetkové pomery účastníkov konania, ako aj odôvodnené potreby mal. detí, a preto výroky týkajúce sa úpravy práv a povinností rodičov k mal. deťom na čas po rozvode sú preskúmateľné. Odôvodnenie spĺňa náležitosti vyplývajúce z ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

Súd vychádzal z preukázaného príjmu odporcu vo výške 346,83 Eur s tým, že otec mal. detí preukázal len príjem z činnosti projektového manažéra. Nepoukázal na výsledky podnikania z iných obchodných spoločností, ktorých je konateľom. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že je v možnostiach a schopnostiach otca, ktorý je vysokoškolsky vzdelaný, podniká vo viacerých obchodných spoločnostiach, prispievať na výživu mal. detí mesačne sumou 100 Eur na každé z nich. Na strane matky odvolací súd zohľadnil osobnú starostlivosť o dve mal. deti, ktorých nepriaznivý zdravotný stav si vyžaduje zvýšenú pozornosť a starostlivosť, ako aj s tým spojené zvýšené náklady. Matka je zamestnaná a jej príjem z pracovného pomeru predstavuje 507,81 Eur mesačne. V súčasnosti býva v spoločnej domácnosti s rodičmi odporcu, ktorým prispieva na bývanie a na stravu. Podľa jej vyjadrenia jej mesačné náklady celkom predstavujú sumu 358,76 Eur.

Určené výživné zodpovedá sociálnym a majetkovým pomerom oboch rodičov, ako aj odôvodneným potrebám a veku mal. detí s prihliadnutím na ich nepriaznivý zdravotný stav - aj s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24P 17/2011.

Vo vzťahu k návrhu otca na nariadenie striedavej starostlivosti odvolací súd opätovne poukazuje na citované ust. § 100 ods. 3 O. s. p. a ust. § 43 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o mal. dieťa je potrebné venovať náležitú pozornosť prejavenej názoru mal. detí. Miera zohľadnenia prejavenej názoru musí zodpovedať rozumovej vyspelosti a veku mal. detí.

Je nesporné, že mal. deti boli vypočuté pred kolíznym opatrovníkom v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24P 17/2011 a obe deti sa vyjadrili, že chcú byť zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že otca chcú navštevovať sporadicky. Na tento prejavenej názor odvolací súd prihliadal aj v predchádzajúcej právnej úprave.

Odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodnutie o úprave práv a povinností rodičov k mal. deťom na čas po rozvoze je úpravou, ktorú možno zmeniť pri zmene pomerov, zmene vzťahov medzi deťmi a rodičmi, ako aj rodičmi navzájom. Takáto zmena je možná nielen na základe dohody rodičov, ale aj na základe rozhodnutia súdu (§ 26 Zákona o rodine). Aj napriek rozvodu manželstva účastníkov konania, účastníci naďalej zostávajú rodičmi mal. detí, majú rovnaké práv a povinnosti a pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletých detí (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine).

Vo vzťahu k úprave styku otca s maloletými deťmi odvolací súd uvádza, že súd vychádzal z návrhu matky na úpravu styku. Z výsluchu účastníkov konania bolo nepochybne preukázané, že maloletý U. bezprostredne navštevuje otca nielen v dohodnutý čas, ale aj cez týždeň taktiež spolu s mal. X.. Je v záujme mal. detí, aby rodičia vytvárali prostredie, v ktorom deti budú pokojnejšie, čo bude mať pozitívny vplyv na ich duševný vývin s tým, že otec má možnosť prostredníctvom realizácie úpravy stretávania sa aj nad rámec určený súdom po dohode s matkou mal. detí sa s mal. deťmi stretávať. Je nesporne preukázané, že otec zabezpečuje maloletým deťom odvoz autom na krúžky, prípadne za účelom vyšetrovania, a preto je len na oboch rodičoch ako sa následne o zabezpečení starostlivosti nad rámec určenej úpravy styku dohodnú, s prihliadnutím na záujem mal. detí.

Z tohto dôvodu odvolací súd nepovažoval odvolanie odporcu za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s ust. § 219 ods. 1 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 144 prvá veta O. s. p. tak, že vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania v konaní o rozvod manželstva

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení novely vykonanej zákonom č. 33/2011 Z. z. účinným od 01. 05. 2011.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.